

Praca zdalna : praktyczny przewodnik po nowych przepisach / Adrian Prusik. – Stan prawny na 1 marca 2023 r. – Warszawa, 2023

Spis treści

Wykaz skrótów	13
Wstęp	15
Rozdział I	
Istota pracy zdalnej (art. 67¹⁸)	19
1. Praca zdalna a telepraca	19
2. Kodeksowa definicja pracy zdalnej	20
2.1. Miejsce pracy zdalnej wskazywane przez pracownika	21
2.2. „Każdorazowe” uzgodnienie miejsca pracy zdalnej z pracodawcą	22
2.3. Praca zdalna jako praca z przestrzeni prywatnej	25
2.4. Praca zdalna częściowa lub całkowita - zarządzanie miejscem pracy	29
2.5. Praca zdalna, w szczególności z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość	30
3. Praca zdalna w ustawie covidowej	31
4. Problem „pierwszego dnia”, czyli formalne wymogi dotyczące wdrożenia kodeksowej pracy zdalnej a uchylenie podstaw z ustawy covidowej	32
5. Praca zdalna dla pozaumownych stosunków pracy	35
Rozdział II	
Wdrożenie pracy zdalnej	37
1. Tryby wdrożenia pracy zdalnej	37
2. Uzgodnienie indywidualne z pracownikiem	39
2.1. Porównanie z dotychczasowymi przepisami o telepracy	39
2.2. Uzgodnienie pracy zdalnej „przy zawieraniu umowy o pracę”	41
2.3. Uzgodnienie wykonywania pracy zdalnej w trakcie zatrudnienia	44
2.4. Czynności związane z uzgodnieniem pracy zdalnej	47
2.4.1. Uzgodnienie miejsca wykonywania pracy zdalnej	48
2.4.2. Ustalenie wymiaru pracy zdalnej - całkowicie lub częściowo	53
2.4.3. Określenie szczególnych warunków pracy zdalnej (np. sposobu potwierdzania obecności, zgłaszania nieobecności) i związanych z kontrolą pracy	56
2.4.4. Sporządzenie oceny ryzyka przez pracodawcę, zapoznanie z tą oceną pracownika, a także . udokumentowane potwierdzenie przez pracownika zaznajomienia się z oceną ryzyka oraz potwierdzenie, że miejsce pracy zdalnej pozwala na pracę zgodnie z zasadami bezpiecznej i higienicznej pracy	57
2.5. Miejsce pracy zdalnej jako istotny element umowy o pracę	

(miejsce wykonywania pracy - art. 29 § 1 pkt 2 k.p.)	62
2.5.1. Pojęcie miejsca pracy zdalnej	62
2.5.2. Analiza dotychczasowej praktyki określania miejsca wykonywania pracy	67
2.5.3. Praca zdalna hybrydowa a umowne miejsce pracy	69
2.5.4. Czy można zrezygnować z określenia miejsca pracy w umowie o pracę?	71
2.6. Następne zmiany w zakresie miejsca pracy zdalnej	72
3. Wyjątki od konsensualnego uzgodnienia pracy zdalnej	75
3.1. Praca zdalna na polecenie pracodawcy	75
3.1.1. Warunki wydawania poleceń pracownikom	76
3.1.2. Przestanki umożliwiające wydanie polecenia pracy zdalnej	78
3.1.3. Posiadanie warunków lokalowych i technicznych przez pracownika	81
3.1.4. Polecenie pracy zdalnej a wskazywanie miejsca wykonywania pracy	86
3.1.5. Praca zdalna na polecenie a umowa o pracę	86
3.1.6. Inne wymogi co do polecenia pracy zdalnej	87
3.1.7. Polecenie pracy zdalnej a obowiązki w zakresie BHP	91
3.1.8. Polecenie pracy zdalnej - podsumowanie	93
3.1.9. Odpowiedzialność pracownika za niewykonanie lub nienależyte wykonanie polecenia pracy zdalnej	94
3.2. Obowiązek uwzględnienia wniosku pracownika o skierowanie do pracy zdalnej	96
4. Okazjonalna praca zdalna	104

Rozdział III

Porozumienie lub regulamin pracy zdalnej	109
1. Regulacja kodeksowa	109
2. Porozumienie w sprawie warunków pracy zdalnej	112
3. Regulamin wykonywania pracy zdalnej	116
4. Zmiana porozumienia lub regulaminu	120
5. Treść porozumienia i regulaminu	127
5.1. Grupa lub grupy pracowników, którzy mogą być objęci pracą zdalną	128
5.2. Zasady pokrywania przez pracodawcę kosztów pracy zdalnej albo ustalania ekwiwalentu pieniężnego lub ryczałtu	130
5.3. Zasady porozumiewania się pracodawcy z pracownikiem, w tym sposób potwierdzania obecności na stanowisku pracy	133
5.4. Zasady kontroli wykonywania pracy; zasady kontroli w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	135
5.5. Zasady kontroli przestrzegania wymogów w zakresie bezpieczeństwa i ochrony informacji, w tym procedur ochrony danych osobowych	136
5.6. Zasady instalacji, inwentaryzacji, konserwacji, aktualizacji oprogramowania i serwisu powierzonych pracownikowi narzędzi pracy, w tym urządzeń technicznych	138
6. Ustalanie warunków pracy zdalnej w poleceniu lub uzgodnieniu indywidualnym z pracownikiem	139

Rozdział IV

Kontrola pracownika w warunkach pracy zdalnej, prawo do prywatności oraz monitoring pracowników 141

1. Zagadnienia wstępne	141
2. Kontrola pracowników przez pracodawcę	144
3. Poszanowanie dóbr osobistych pracownika oraz innych osób	147
4. Metody kontroli pracownika zdalnego	149
5. Kontrola pracownika zdalnego a monitoring w rozumieniu Kodeksu pracy	153
5.1. Pojęcie monitoringu na tle Kodeksu pracy	153
5.2. Kamera w komputerze pracownika jako narzędzie pracy i forma monitoringu - analiza praktyczna	155
5.3. Monitoring w pracy zdalnej/kontrola zdalna - konkluzje	158
6. Podsumowanie	159

Rozdział V

Obowiązek ponoszenia kosztów pracy zdalnej przez pracodawcę 163

1. Obowiązek zapewnienia narzędzi i materiałów	165
2. Zapewnienie instalacji, serwisu, konserwacji narzędzi pracy albo pokrycie kosztów w tym zakresie	167
3. Pokrycie kosztów energii elektrycznej oraz usług telekomunikacyjnych niezbędnych do wykonywania pracy zdalnej	167
4. Pokrycie innych kosztów	168
5. Zapewnienie pracownikowi szkoleń i pomocy technicznej niezbędnej do wykonywania pracy	168
6. Ekwiwalent i ryczałt, a także sposób ustalania wartości kosztów, ekwiwalentu i ryczałtu	169
7. Czy koszty muszą być rzeczywiście poniesione przez pracownika?	171

Rozdział VI

Praca zdalna a RODO 175

1. Przetwarzanie danych osobowych w związku z zatrudnieniem	176
2. Przetwarzanie danych osobowych klientów w ramach pracy pracownika	180
3. Konsekwencje pracy zdalnej dla przetwarzania danych osobowych	182
3.1. Przetwarzanie danych o miejscu pracy zdalnej	182
3.2. Przetwarzanie innych danych osobowych związanych z realizacją uprawnień lub obowiązków przy pracy zdalnej	183
3.3. Działania polegające na lokalizacji pracownika wykonującego pracę zdalną	184
3.4. Praca zdalna a wewnętrzne procesy przetwarzania danych osobowych	187

Rozdział VII

Zaprzestanie wykonywania pracy zdalnej 191

1. Zagadnienia wstępne	191
2. Zaprzestanie wykonywania pracy zdalnej	192
2.1. Wiążący wniosek o zaprzestanie wykonywania pracy zdalnej i przywrócenie poprzednich warunków wykonywania pracy (uzgodnienie pracy zdalnej w trakcie zatrudnienia)	193
2.2. Zaprzestanie wykonywania pracy zdalnej uzgodnionej przy zawieraniu umowy o pracę	196
2.3. Zakres wniosku o zaprzestanie wykonywania pracy zdalnej - art. 67 ²² k.p.	199
2.4. Zagadnienie praktyczne: pozorne uzgadnianie pracy zdalnej po pierwszym dniu pracy	200
3. Cofnięcie polecenia pracy zdalnej przez pracodawcę	200
4. Cofnięcie zgody na wykonywanie pracy zdalnej w efekcie kontroli pracownika (art. 67 ²⁸ § 3 k.p.)	202

Rozdział VIII

Ochrona oraz zakaz dyskryminacji przy pracy zdalnej **205**

1. Niedozwolone przyczyny wypowiedzenia (art. 67 ²³ k.p.)	206
2. Zakaz dyskryminacji pracowników zdalnych (art. 67 ²⁹ k.p.)	210
2.1. Nierówne traktowanie pracowników w dostępie do pracy zdalnej	212
3. Prawo zachowania więzi ze społecznością zakładu pracy (art. 67 ³⁰ k.p.)	213

Rozdział IX

Bezpieczeństwo i higiena pracy w pracy zdalnej **215**

1. Ograniczenie przedmiotowe prac, które mogą być wykonywane w trybie pracy zdalnej	216
2. Uregulowanie obowiązków stron w zakresie BHP przy pracy zdalnej	216
3. Szczególne ukształtowanie obowiązków dotyczących szkoleń przy pracy zdalnej	217
4. Ocena ryzyka zawodowego i przygotowanie informacji o zasadach bezpiecznego i higienicznego wykonywania pracy zdalnej	218
5. Organizacja stanowiska pracy zdalnej przez pracownika	219
6. Wypadki przy pracy	219

Rozdział X

Zagadnienia praktyczne **221**

1. Czy pracownicy mobilni będą kwalifikowani jako pracownicy wykonujący pracę zdalną?	221
2. Roszczenie pracownika o zakwalifikowanie jako wykonującego pracę zdalną	225
3. Samowolna zmiana miejsca wykonywania pracy zdalnej przez pracownika	226
4. <i>Workation</i>	227
5. Zagraniczne miejsce pracy zdalnej	228
6. Łączenie okazjonalnej pracy zdalnej z modelem hybrydowym	231

7. Czy pracodawca może polecić pracownikowi wykonującemu pracę zdalną przybycie do siedziby pracodawcy lub podróż służbową?	232
8. Czy pracodawca może samodzielnie określić miejsce pracy zdalnej pracownikowi?	233
9. Praca zdalna a właściwość miejscowa sądów pracy	234
10. Awaria w domu pracownika a przestój w pracy	234
11. Obowiązek zachowania trzeźwości przy wykonywaniu pracy zdalnej	236
12. Systemy czasu pracy przy pracy zdalnej	237
13. Odzwierciedlenie pracy zdalnej w dokumentacji pracowniczej	238
14. Czy pracodawca może nakazać pracownikowi włączenie kamery internetowej w trakcie pracy?	238
15. Czy pracodawca może w ramach kontroli pracownika oczekiwać korzystania z określonych programów komputerowych? Czy możliwe jest sprecyzowanie obowiązków poprzez stosowanie określonych przez pracodawcę komunikatorów internetowych?	239
16. Czy możliwe jest wskazanie przez pracownika więcej niż jednego miejsca pracy zdalnej?	240
17. Czy pracodawca może przeprowadzić kontrolę w miejscu pracy zdalnej wbrew woli pracownika?	240
18. Czy osoba trzecia (np. domownik) może uniemożliwić kontrolę w miejscu wykonywania pracy zdalnej, np. nie wyrażając zgody na wejście na posesję?	240
19. Czy w trakcie kontroli pracodawcy w domu pracownika zdalnego może dojść do naruszenia dóbr osobistych innej osoby?	241
20. Stosowanie narzędzi kontrolujących, szpiegujących albo aplikacji typu <i>bossware</i> w ramach uprawnień kontrolnych pracodawcy	241
21. Czy wysokość kosztów obciążających pracodawcę powinna być dokładnie wyliczona?	242
22. Czy w ramach obowiązku zapewnienia narzędzi i materiałów do pracy zdalnej pracodawca ma sfinansować pracownikowi zakup biurka i krzesła albo też wypłacić ekwiwalent za używanie własnych mebli?	243

Literatura	245
-------------------	------------